

En del av Utvecklingsstrategin

Innehåll

Uppdraget	3
En bild av arbetslösheten i Vellinge	3
Diskussion kring målgrupper	4
Aktörer inom arbetsmarknadsområdet	5
Kunskapsläget - framgångsfaktorer	10
Olika idéer och utvecklingsmöjligheter	11
Utvecklingsstrategi	15
Organisation	15
Nya arbetssätt.....	16
Förslag till beslut	16
Bilaga 1 - Diagrambilaga	17
Bilaga 2 - Metodutveckling	19
Bilaga 3 - Mätmetoder	22

Utvecklingsstrategi - Nollvision Ungdomsarbetslöshet

Uppdraget

I projektdirektivet till utvecklingsstrategin framgår det att delprojektet skall:

- Hitta arbetssätt mellan kommun, andra myndigheter och näringslivet som skapar en ny modell för en nollvision
- Utvärdera hur vi skall samordna och organisera oss mer ändamålsenligt inom ramen för Vellinge kommuns arbetsmarknadsfunktioner, som idag är uppdelade på utbildningsavdelningen, omsorgsavdelningen och tillväxtavdelningen

En bild av arbetslösheten i Vellinge

Vid en jämförelse med andra kommuner i Sverige har Vellinge en relativt sett låg arbetslöshet. I september månad 2014 var 750 personer öppet arbetslösa eller sökande i arbetslöshetsprogram med aktivitetsstöd. Se Diagram 1 i diagrambilagan.

Andelen arbetslösa av den registerbaserade arbetskraften, som sedan några år tillbaka är Arbetsförmedlingens officiella sätt att mäta arbetslösheten, var i Vellinge i september månad 4,9 %. Detta att jämföra med Riket som hade en arbetslöshet på 7,8 % och Skåne som hade en arbetslöshet på 10 %.

Vellinge ligger nära den så kallad naturlig arbetslösheten på 4 %. Denna beror dels på friktionsarbetslöshet, vilket är trögheter i matchningen mellan vakanser och arbetslösa med efterfrågad kompetens, och dels på strukturarbetslöshet, som beror på att yrkesprofilen på de arbetslösa inte stämmer överens med vakanserna.

I september månad 2014 var 201 personer i åldersgruppen 18-24 år öppet arbetslösa eller sökande i arbetslöshetsprogram med aktivitetsstöd. Detta innebär en arbetslöshet på 14 %. Samma månad var ungdomsarbetslösheten i Riket 15,2 % och i Skåne 19,5 %. Vellinge klarar sig klart bättre än Skåne och något bättre än Riket, men har ändå en relativt hög arbetslöshet i ungdomsgruppen. Se Diagram 2 i diagrambilagan.

Titta man lite närmare på statistiken så kan man emellertid se att endast 16 % av de arbetslösa ungdomarna varit arbetslösa i mer än ett år. Det är alltså ovanligt i Vellinge att man som ungdom drabbas av långtidsarbetslöshet. Den till synes höga ungdomsarbetslösheten i Vellinge beror främst på att många är arbetslösa under korta perioder. Generellt sett stämmer inte bilden att ungdomar har svårt att ta steget från skola till arbetsliv med åtföljande social problematik.

Tittar man på arbetslöshetsnivåerna under några år så kan man konstatera att arbetslösheten går i vågor under ett år, med en tydlig puckel tidigt på hösten, för att sedan sjunka succesivt fram till sommaren. Se Diagram 3 i diagrambilagan.

I diagrammet kan man se att arbetslösheten toppade under hösten 2013 och har sedan visat en sjunkande trend. Arbetslösheten de tre senaste månaderna (augusti till oktober 2014) ligger i snitt 13 % under 2013 års siffror för hela gruppen arbetslösa. För ungdomsgruppen ligger den i snitt 18 % under 2013 års siffror. Motsvarande siffror för Riket är 8 % för alla arbetslösa och 13 % för ungdomarna.

Arbetsförmedlingens analysavdelning sammanfattar arbetsmarknadssituationen i Sverige idag med:

- Stark sysselsättningsutveckling
- Hög arbetslöshet
- Ungdomarnas arbetsmarknad god – för de flesta
- Stor och ökande andel inskrivna arbetslösa med svagare jobbchanser
- Stora regionala skillnader
- Jobben växer inom de flesta branscher och yrkesområden
- Rekommendation till ungdomar: Plugga klart!

Bilden av arbetslösheten i Vellinge ser relativt bra ut, med en låg arbetslöshet totalt sett och en ungdomsarbetslöshet som främst handlar om arbetslöshet i kortare perioder. Man ser också att när arbetsmarknaden förbättras sjunker arbetslösheten snabbare i Vellinge än i riket som helhet och snabbast sjunker den bland ungdomarna. Att Vellinge klarar sig bra vid jämförelser beror sannolikt på den sociala strukturen med en relativt sett hög utbildningsnivå.

Diskussion kring målgrupper

Det är viktigt att ha med sig bilden av arbetslösheten i Vellinge när man väljer målgrupp för arbetsmarknadsinsatserna. Ungdomarna bör vara en prioriterad grupp. Att börja sitt vuxna liv med långtidsarbetslöshet innebär stor risk för uppkomst av sociala problem och utanförskap. Ju längre tid man går arbetslös desto svårare är det att komma tillbaka.

Men det står också klart att den absoluta majoriteten av de arbetslösa ungdomarna relativt snabbt tar sig in på arbetsmarknaden. Den nuvarande modellen fungerar för de flesta på ett bra sätt.

När man utvecklar en ny modell bör man prioritera de som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa. Man bör också prioritera de som av olika anledningar inte står till arbetsmarknadens förfogande men som vill komma in och har behov av rehabiliteringsinsatser för att närma sig arbetsmarknaden.

Om man som **långtidsarbetslös** räknar den som varit utan arbete i minsta ett år, så fanns det 28 långtidsarbetslösa ungdomar i Vellinge i oktober 2014. Räknar man de som varit utan arbete i minst 6 månader fanns det 43 ungdomar.

Arbetsförmedlingen är den myndighet som arbetar med alla ungdomar i den här gruppen. Kommunen kommer i kontakt med en del av dessa ungdomar. Det är främst om de har behov av försörjningsstöd, vuxenutbildning eller sociala rehabiliteringsinsatser. För den här gruppen är individualiserade insatser och fungerande samverkan mellan olika aktörer viktig för ett gott resultat.

Att definiera och beräkna antal för de som **riskerar att bli långtidsarbetslösa** är betydligt svårare. En genomgång av statistiska analyser från SCB, Arbetsförmedlingen och Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering visar på ökad risk för:

- Utrikes födda, utomeuropeiskt födda
- Tidigare arbetslöshet, tidigare längre period av arbetslöshet
- Låginkomsttagare
- Tidigare socialbidragstagande
- Förgymnasialt utbildade (dvs endast grundskola)
- Yrke saknas
- Personer med funktionsnedsättning, arbetshinder
- Äldre (60-64 år), ej intressant för ungdomsarbetslösheten

Att det finns en ökad risk för ungdomar som tillhör de här grupperna innebär inte att alla kommer att drabbas av långtidsarbetslöshet. En god utveckling av en inkluderande arbetsmarknad minskar risken även för dessa grupper. Individuella förutsättningar varierar och kan innebära större eller mindre risk. Det viktiga är att Vellinge kommun arbetar med information och uppsökande verksamhet gentemot dessa grupper och att man kan erbjuda individualiserade insatser för de som har behov av det.

De personer som har **behov av rehabiliteringsinsatser** för att närma sig arbetsmarknaden finns idag i stor utsträckning redan i systemet. Socialtjänsten, Arbetscentrum, Försäkringskassa, Hälso- och sjukvården etc, kommer i kontakt med den här gruppen. Många är också ute i arbetslivet för arbetsträning eller praktik, eller i skolan för att utbilda sig. För den här gruppen är en välfungerande samverkan mellan olika aktörer mycket viktig för ett gott resultat.

Aktörer inom arbetsmarknadsområdet

Arbetscentrum erbjuder dem som vill ut i arbetslivet, men känner sig osäkra, ett kontinuerligt, långvarigt och individuellt utformat stöd. Det finns en enhetschef som ansvarar för verksamheten, en arbetsledare som leder det operativa arbetet och tre arbetskonsulenter som arbetar inom arbete med stöd.

Målgruppen för arbete med stöd är personer som är beviljade bistånd enligt LSS eller Socialtjänstlagen. Antalet personer i verksamheten varierar och uppgår i oktober 2014

till 36 personer. Endast fem av dessa är försörjningsstödstagare och de är äldre än 24 år. Denna del av verksamheten finansieras genom prestationsersättning, vilket riskerar att bli kontraproduktivt genom att man mister ersättning när man lyckas med att jobba ut någon till arbete eller utbildning.

Arbetscentrum driver även verksamhet med beredskapsanställd personal och praktikanter i sina egna verkstäder samt i ett serviceteam. Man har också ansvar för beredskapsanställd personal placerade på andra verksamheter utanför Arbetscentrum. Man sysselsätter i dagsläget ca 20 personer (varav en ungdom) i behov av lönebidrag och offentligt skyddade anställningar. Målgruppen har ett starkt inslag av socialmedicinska handikapp. Verksamheten ger meningsfull sysselsättning och försörjning som ett alternativ till social utslagning och passivt bidragsberoende.

Under sommaren anordnas feriepraktikplatser för målgruppen ungdomar 15-19 år. Verksamheten är mycket eftertraktad och sysselsätter årligen över 100 ungdomar. Man är även med och anordnar sommarlovsentreprenörerna.

Arbetscentrum har en nettobudget 2014 på 8 522 tkr och tillhör organisatoriskt Omsorgsavdelningen.

Studie- och yrkesvägledarna SYV är en del av Vellinge Lärcenter. SYV arbetar med studie- och yrkesvägledning inom grundskola, gymnasium och vuxenutbildning. Man servar alla grundskolor i kommunen, även friskolorna, samt kommunens gymnasieskola och vuxenutbildning. Man har sex heltidstjänster, inklusive enhetschef.

Uppdraget innebär bland annat:

- vägledning i samband med val av utbildning eller yrke
- information om olika utbildningar
- information om ansökningstider, behörighet, betyg, kompletteringar, test mm
- information om studieekonomiskt stöd

SYV-enheten arbetar också med det kommunala informationsansvaret (KIA) till alla mellan 16 och 19 år oavsett om man går i gymnasieskola eller inte. From 2015-01-01 finns förslag att utöka kommunens ansvar gentemot de i åldersgruppen som inte går i gymnasieskola. Det utökade ansvaret skall kallas kommunalt aktivitetsansvar (KAA). Målgruppen för KIA/KAA var 54 personer år 2013.

Man erbjuder hjälp att planera framtiden för de som inte har läst klart sin gymnasieutbildning. Detta kan innebära hjälp att planera studier och söka till den utbildning man vill gå. Med anledning av att det för denna grupp föreligger ökad risk för långtidsarbetslöshet bör man vara särskilt uppmärksam och kunna erbjuda individualiserat stöd vid behov.

SYV-enheten har en nettobudget 2014 på 3 362 tkr och tillhör organisatoriskt Utbildningsavdelningen.

Vuxenutbildningen är en del av Vellinge Lärcenter och består av tre skolformer:

- Kommunal vuxenutbildning (Komvux) som finns på både grundläggande och gymnasial nivå. Hit söker man om man vill komplettera tidigare studier, förbereda sig inför högre studier, påbörja en ny yrkesutbildning eller söka ny

kunskap. All vuxenutbildning i Vellinge kommun anordnas i eller genom Vellinge Lärcenter. Inom Komvux studerar ca 350 elever varav hälften på Vellinge Lärcenter och hälften hos utbildningsanordnare i andra kommuner. Hälften av de vuxenstudera är under 25 år.

- Svenska för invandrare (SFI) är grundläggande utbildning för vuxna som inte har svenska som modersmål. Målsättningen med SFI är att ge kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället. Man kan studera på olika nivåer. Man gör en individuell studieplan tillsammans med lärare och studie- och yrkesvägledare. Man kan studera 15 timmar/vecka (dagtid). Inom SFI studerar ca 50 elever, samtliga i Vellinge. 9 är under 25 år.
- Särskild utbildning för vuxna (Särvux) är en skolform för vuxna som har begåvningshandikapp på grund av utvecklingsstörning, autism eller förvärvat hjärnskada. Undervisningen sker på dagtid i små grupper eller - undantagsvis - enskilt. Det finns fem studerande på Särvux.

Vuxenutbildningen leds av en biträdande rektor på heltid. Administrativ personal och lärare delas med Sundsgymnasiet. Komvux och SFI är viktiga aktörer på arbetsmarknadsområdet både när det gäller att upptäcka och erbjuda stöd till personer med risk för långtidsarbetslöshet, och som direkt insats för att komma vidare med studier eller inträde på arbetsmarknaden. Nästan hälften av alla studerande inom vuxenutbildningen är ungdomar.

Vuxenutbildningen har en nettobudget 2014 på 10 482 tkr och tillhör organisatoriskt Utbildningsavdelningen.

Gymnasieskolans introduktionsprogram är en del av gymnasieprogrammen. Det finns fem inriktningar där man kan läsa för att bli behörig till vanligt gymnasieprogram. De fem inriktningarna är preparandutbildning, programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintröduktion.

Individuellt alternativ utformas för enskild elev och vänder sig i första hand till ungdomar som inte har behörighet till ett yrkesprogram och som har stora kunskapsbrister och svag motivation, eller till ungdomar som vill ha en mer allmänt inriktad utbildning som förberedelse för annan utbildning.

Yrkesintroduktion vänder sig till ungdomar som saknar godkända betyg för behörighet till ett yrkesprogram. Eleven får en yrkesinriktad utbildning för att kunna söka till ett yrkesprogram eller få ett arbete.

Språkintröduktion är till för ungdomar som nyss har anlänt till Sverige. Utbildningen har fokus på svenska språket för att eleven ska kunna gå vidare till något annat program i gymnasieskolan, eller annan utbildning.

Gymnasieskolans introduktionsprogram är en viktig aktör för att kunna fånga upp och erbjuda utbildning, vid behov kombinerat med arbetspraktik, för de som riskerar långtidsarbetslöshet pga bristande utbildning.

Gymnasieskolans introduktionsprogram har en nettobudget 2014 på 1 505 tkr och tillhör organisatoriskt Utbildningsavdelningen.

Näringslivenheten står för tre av delprojekten i utvecklingsstrategin; Centrumutveckling, Näringslivsprogram och Turistprogram. Strävan efter att göra Vellinge till en attraktiv näringslivskommun med gott om arbetstillfällen är mycket viktig för att bekämpa ungdomsarbetslösheten.

Näringslivenheten arbetar för ökad samverkan mellan näringsliv och utbildning. I samverkan med näringslivet genomförs bla projekt inom följande områden:

- Grundskolan: PRAO platser, fadderföretag, studiebesök – elever kommer ut på företag, lektionsbesök – företagare kommer till skolan
- Gymnasiet: Draknästet, löpande samarbete med det lokala näringslivet t.ex. föreläsningar, olika utbyten, rådgivare etc.
- Vuxenutbildningen: Praktikplatser, studiebesök, föreläsningar, stämman av arbetsmarknadens behov, samarbete företagarcollage etc.
- Sommarlovsentreprenörer

En utökad samverkan med näringslivet är också viktig för att kunna erbjuda arbetsmarknadsanpassade insatser till de som riskerar långtidsarbetslöshet.

Näringslivenheten har en nettobudget 2014 på 2430 tkr och tillhör organisatoriskt Tillväxtavdelningen.

Arbetsförmedlingens övergripande uppdrag är att sammanföra arbetsgivare med arbetssökande. Man har ansvar för att jobba med alla arbetssökande, men skall prioritera stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingens nuvarande ansvarsområdesindelning innebär att Vellinge och Trelleborg ingår i samma område. Det kan nämnas att Arbetsförmedlingen vid planeringen av FINSAM framförde att det ur deras synvinkel vore enklast om Vellinge och Trelleborg ingick i samma samordningsförbund. Arbetsförmedlare finns i Vellinge tre dagar i veckan. Övriga tider hänvisas till självservice eller Arbetsförmedlingen i Trelleborg.

Arbetsförmedlingen menar att man har ett ganska väl fungerande samarbete med Vellinge kommun idag, men att det kan finnas en potential till utveckling. Det rör sig inte minst om insatser som riktas till unga, både ur jobbinriktat- som utbildningsinriktat perspektiv.

Arbetsförmedlingen är en viktig aktör för att få ner ungdomsarbetslösheten. Utveckling av samverkan med AF kring de målgrupper som beskrivs i föregående avsnitt är avgörande för ett gott resultat.

Individ- och familjeomsorgen IFO handlägger ärenden enligt sociallagstiftningen och erbjuder socialt stöd, vård och behandling till barn och vuxna, försörjningsstöd och hushållsekonomisk rådgivning, samt tillsyn och handläggning av ärenden enligt Alkohollagen, Tobakslagen och Lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. IFO anordnar varje månad insatser enligt Socialtjänstlagen för drygt 150 personer i behov av

olika typer av socialt stöd och behandling. Förutom dessa insatser har man råd och stöd verksamhet inom missbruks och familjeområdet.

I september 2014 erhöll 60 hushåll försörjningsstöd och av dessa var 24 ungdomar. Endast 7 av dessa ungdomar hade arbetslöshet som orsak till att de var i behov av försörjningsstöd. Jämför vi med målgruppen arbetslösa ungdomar är det alltså ett förhållandevis litet antal av dessa som kommer i kontakt med kommunen i samband med ansökan om försörjningsstöd. Det finns emellertid goda grunder för att vara särskilt uppmärksam på dessa med anledning av risken för långtidsarbetslöshet.

Även andra grupper, så som utrikes födda och personer med arbetshinder (tex missbruk), bör uppmärksammas och vid behov kunna erbjudas individualiserat stöd för att komma vidare med arbete eller utbildning. IFO efterlyser dessutom möjlighet att kunna remittera klienter till Arbetscentrum för arbetsförmågebedömning.

Region Skånes sjukvårdsorganisering innebär att det inte finns någon enskild enhet som har ett sammanhållet ansvar specifikt för Vellinge. Region Skånes verksamhet i kommunen ligger därför på ett antal vårdcentraler samt psykiatri där Vellinge ingår i Psykiatri Trelleborgs ansvarsområde.

Region Skånes intresse av samverkan är primärt att koppla ihop vårdcentralernas/psykiatrins rehabiliteringsinsatser med de övriga aktörernas insatser som riktar sig till målgrupperna. Det är väsentligt att personer som varit långtidssjukskrivna kan komma tillbaka till arbete eller studier, detta utgör en nyckel till ökad hälsa.

Region Skåne innehar, förutom ansvar för Hälso- och sjukvården, även ett regionalt utvecklingsansvar. Då arbetsmarknadsfrågorna står högt på agendan finns en potential att även utnyttja regionens kompetenser inom detta område för den arbetslivsinriktade rehabiliteringen.

Försäkringskassans organisation gör att Vellinge tillhör LFC Malmö. Detta innebär att det inte finns funktioner inom Försäkringskassan som specifikt hanterar Vellinge, och den lokala närvaron är begränsad. Försäkringskassan ser en utvecklingspotential i att öka den lokala samverkan. Denna uppfattas idag som svag. Försäkringskassan vill särskilt betona vikten av att utveckla starkare samverkan kring målgruppen unga.

Näringslivet i Vellinge består till största delen av småföretag. Av 4000 registrerade företag har endast 69 fler än 10 anställda. Detta innebär att man måste leta arbete och praktikplatser även utanför kommunen. Det är också viktigt att bygga upp partnerskap och få företagen intresserade. Här kan det finnas samordningsvinster i en nära samverkan med näringslivsenheten.

Det finns också entreprenörer som på uppdrag av kommunen bedriver verksamhet i Vellinge kommun. Bland annat inom Vård- och omsorg finns det stora företag som står inför stora rekryteringsbehov. Att matcha arbetslösa ungdomar med dessa rekryteringsbehov är en oerhört viktig utmaning, men också en stor möjlighet, framöver.

Man får inte heller glömma bort att kommunen är en arbetsgivare och viktig aktör när det gäller arbetstillfällen.

Kunskapsläget - framgångsfaktorer

En snabb genomgång av kunskapsläget visar att det inte finns så mycket vetenskaplig forskning att luta sig mot inom området insatser mot ungdomsarbetslöshet. De utvärderingar som finns har låg vetenskaplighet och kunskapen om de långsiktiga effekterna är dålig.

I en metastudie av 61 utvärderingsrapporter: ”Lärdomar från arbetsmarknadsprojekt för unga” – Temagruppen unga i arbetslivet 2014 – nämns följande framgångsfaktorer:

- Planering, med målgrupps och omvärldsanalys
- Förmåga att anpassa processen och hantera strategiska frågor
- Skapa samverkansstruktur
- Uttalat mandat för samverkan
- Klarhet kring styrning och ägarskap
- Klarhet kring vilka parter som skall ingå i samverkan, hur de skall representeras och vilka förpliktelser de har till samverkan
- Samverkanslösningar mellan myndigheter - Arena för samverkan - Samlokalisering
- Tre och fyrapartsamtal
- Aktiviteterna skall vara inriktade på ungas relation till arbetsmarknaden
- Resurser att arbeta individualiserat med målgruppen och kunna lägga mer tid och kraft på varje enskild individ
- Personligt och handfast stöd i anslutning inträde på arbetsmarknaden
- Handlingsutrymme för flexibla lösningar

I en utvärdering av Arbetsförmedlingens projekt Unga In: ”Unga In – Slututvärdering” – Ramböll Management Consulting 2014 – nämns följande framgångsfaktorer:

- Samarbete mellan aktörer för att stötta ungdomen
- Tvärgående verksamhets och organisationsutveckling
- Multikompetent team
- Inkluderande förhållningssätt med individen i centrum
- Samanhållet och individualiserat stöd
- Differentierat stöd för att möta den individuella behovsbilden
- Undvika kontorsmiljö

I en idéskrift om projektorganisering: ”Från utfall till effekter – Hur får vi arbetet med unga arbetslösa att bli långsiktigt?” – Malmö Stad/Malmö Högskola 2012 – nämns följande framgångsfaktorer:

- Långsiktiga satsningar istället för korta projektlösningar
- Strategiska satsningar istället för punktinsatser drivna av eldsjälar
- Bygga partnerskap och skapa samverkan mellan olika aktörer
- Fokusera på färre och större projekt
- Ta sig tid i början av ett projekt så att alla är överens om vad man drar igång
- Redan i skolan stärka ungas band till föreningslivet

I en rapport (grundad på en analys av Danmark, Holland och Österrikes arbete med ungdomsarbetslösheten): ”Möjligheternas generation? – En rapport om ungdomsarbetslösheten” – SKL – nämns följande framgångsfaktorer:

- Hitta stödstrukturer i form av vägledning och stöd som tillsammans i en gemensam struktur samverkar för den unges bästa
- Säkerställa kvalitet i olika former av praktik, lärlingsplatser och kontakt med arbetsgivarna
- Säkerställa kvalitet och flexibilitet i den nya gymnasieskolan
- Hitta bra uppföljningssystem för resultat och jämförelser mellan kommuner
- Särskilt stöd och fokus måste läggas på utsatta grupper

Sammanfattningsvis kan man dra följande slutsatser av identifierade framgångsfaktorer:

- Grunda ordentligt, analysera och planera, skapa klarhet kring mandat, styrning och ägarskap
- Satsa långsiktigt och strategiskt
- Skapa samverkansstruktur mellan olika aktörer, bygg partnerskap, utnyttja olika kompetenser med individen i centrum
- Utgå från den enskildes behov, satsa på individualiserat och flexibelt stöd
- Anslå tillräckligt med resurser för ett individualiserat arbetssätt, de som har stort behov av stöd skall kunna få det
- Satsa på arbetsnära insatser, kvalitet i olika former av praktik, vid behov kombinerat med utbildning

Olika idéer och utvecklingsmöjligheter

Det råder ingen brist på idéer och exempel på hur man kan jobba med ungdomsarbetslöshet. Här följer en sammanställning över en del av de olika utvecklingsmöjligheter som finns. Flera av exemplen bör vara intressanta att titta vidare på ur ett Vellingeperspektiv och några av dem är upptagna i konceptet som presenteras under avsnittet ”Utvecklingsstrategi – nya arbetssätt”.

Ung Jobb Kraft – brett upplagt projekt som vill ta ett helhetsgrepp på ungdomsarbetslösheten i Vellinge, drivs av en ideell förening, planerar att ansöka om ESF-stöd, oklart vilken utformning eller uppslutning projektet kommer att få.

FINSAM - Vellinge kommun, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Region Skåne planerade uppstart av ett finansiellt samordningsförbund (FINSAM) i Vellinge kommun – Regionen hoppade av sent i processen eftersom man inte ville ha så små förbund - FINSAM är en grund för långsiktig samverkan och en möjlighet att samarbeta flexibelt kring enskilda individer – en samverkan med något annat samordningsförbund, tex Trelleborg eller Skurup/Svedala skulle kunna vara en utvecklingsmöjlighet.

Hälsorådet i Vellinge – slumrande samverkan mellan Vellinge kommun, Försäkringskassan och Region Skåne kring folkhälsofrågor - inför uppstarten av FINSAM i Vellinge var parterna överens om en upplösning av Hälsorådet och använda de 4 mkr som finns i hälsorådet för att finansiera de första två åren –möjlighet att istället använda pengarna till samverkan kring ungdomsarbetslösheten, förutsatt att parterna är med på detta.

Professionella bordet – finns i bla Nacka kommun – riktar sig till personer som är i behov av särskilt stöd för att komma in på arbetsmarknaden och som är aktuell hos två eller flera aktörer - professionella bordet koordinerar och samarbetar med den enskilde i fokus - individuell gemensam handlingsplan för att tillförsäkra den enskilde rätt insats från rätt aktör.

Arbetsförmågebedömningar – arbetsförmågebedömningen har två inriktningar; dels ge information om hur man ska få hjälp till rehabilitering och dels underlag för att bedöma rätten till sjukersättning – båda är viktiga och för individen en hjälp att hamna rätt i rehabilitering och försörjningsform – tillgång till arbetsterapeut som kan göra arbetsförmågebedömningar i kommunen skulle korta tiderna för försörjningsstöd och förebygga långtidarbetslöshet.

Kompetenshöjning – om den enskilde behöver kompetensutveckling för att komma ut på arbetsmarknaden skall kommunen kunna erbjuda kurser/utbildningar inom områden där det är god chans att få ett arbete – beroende på efterfrågan kan kommunen själva anordna eller köpa in utbildningar - samordning med näringslivet kring vilken kompetens som efterfrågas är viktigt.

Jobbcoaching, privata aktörer – finns bla i Nacka - jobbcoaching kan användas för de personer som har varit inskrivna länge i olika arbetsmarknadspolitiska program och där upprepade insatser från olika aktörer inte har resulterat i arbete - det innebär att Vellinge kommun köper in tjänster av privata aktörer där deras huvudsakliga arbetsuppgift är att, på provisionsbasis, arbeta ut personer på arbetsmarknaden.

Lärcenter – innefattar idag Vuxenutbildningen och SYV – skulle kunna användas vid en utveckling av samverkan mellan olika aktörer i arbetsmarknadsfrågor.

Mötesplatser – fysisk och digital - en väg in, på tex Tornet/biblioteket, för de som har behov av stöd – möjlighet att träffa företrädare för de olika aktörerna– filialer att utnyttjas vid behov på bibliotek runt om i kommunen och på Arbetscentrum – digital mötesplats för arbetsmarknads/utbildnings/väglednings info, samt möjlighet till matchning arbetssökande-arbetsgivare. Kan samordnas med utvecklingsstrategins delprojekt Näringslivsprogram.

Samarbete kommun-FK-AF – sker idag vid behov i enskilda ärenden – Arbetscentrum anordnar platser för lönebidrags och OSA-anställningar – behov av strategisk samverkan för utveckling av nya arbetsätt inom arbetsmarknadsområdet.

Samarbete skola-näringsliv – sker idag genom olika aktiviteter, se föregående avsnitt –ingår i utvecklingsstrategins delprojekt Näringslivsprogram.

Arbetslivsmentorer – finns i många kommuner – skapar kontakt mellan elever och näringsliv – ger inblick i företagande och arbetsliv – möjlighet till gemensamma aktiviteter.

Vårds och omsorgs college – finns lokalt VoO college för Trelleborg/Vellinge/Svedala - samarbete mellan arbetslivet, skolan och facket inom den privata och offentliga vården och omsorgen - arbetsgivaren får personal med kvalitetssäkrad utbildning - den studerande får utbildning som ger anställningsbarhet och en grund för vidare studier – utvecklingsmöjligheter, hittills har det varit få ungdomar från Vellinge.

Yrkesintroduktionsavtal – tecknat av SKL och Kommunal - för att underlätta ungas inträde på arbetsmarknaden och möta stora rekryteringsbehov inom Vård och omsorg – Arbetsförmedlingen ersätter arbetsgivaravgift, utbildning och handledning - exempel Ljungby kommun, 20 ungdomar, utbildning via vuxenutbildningen

Rekryterare – finns bla på arbetsmarknadsenheten i Trelleborg - kartlägger företags och föreningars behov av att anställa och matcha därefter arbetsuppgifter mot lämplig sökande som idag står långt ifrån arbetsmarknaden – under 2013 lyckades 4 rekryterare arbeta ut 300 försörjningsstödstagare till arbete eller studier – eventuellt finns möjlighet till tjänsteköp av Trelleborg.

Telge Tillväxt – finns i Södertälje - samarbete mellan det kommunala bolaget Telge och sju stora företag – fungerar som ett socialt bemanningsföretag - anställer och hjälper ungdomar att komma ut i arbetslivet - anställningstiden är ett år med avtalsenliga löner och under det året har ungdomarna möjlighet att ta körkort, gå en lämplig yrkesutbildning eller liknande.

Osbecks-modellen - Laholm - hjälper företag att hitta rätt kompetens och arbetskraft samtidigt som man ökar möjligheterna för unga att komma in på arbetsmarknaden - elever i årskurs 1-2 på gymnasiet ansöker om en plats och företaget väljer ut en elev efter ansökan och intervju – arbetspraktiken består sedan av APL, arbetsplatsförlagt lärande, feriepraktik (betalas av kommunen) och sommarjobb (betalas av företaget).

Brightful - Ideell organisation i Malmö – anordnar mentorsprogram för ungdomar i högstadieålder - workshops och studiebesök på företag, organisationer, gymnasieskolor och lärosäten – grupp på 10-15 elever, kostnad 20 000:- / läsår.

Koordinator – finns inom tex psykiatri, sjukvård, företagshälsovård - koordinerar olika insatser runt den enskilde - syftet är att underlätta och påskynda processen, överfört till arbetsmarknadsområdet att komma igång i arbete eller utbildning - koordinator kan se om det finns andra saker i den arbetslösa situation som kan påverka och utifrån det hjälpa vidare – förhindra att den enskilde bollas runt mellan olika aktörer.

Kungälv-modellen för sommarjobb – företagen anmäler riktiga sommarjobb till kommunen som sedan matchar mot ungdomar som söker sommarjobb, eventuellt intervju på företaget – antalet sommarjobb har ökat och antalet avhopp minskat från 20-30 till nästan noll.

Skuggan – samordningsförbundet i Höganäs – aktivitetsledare med specialuppdrag - ger unga med arbetshinder ett fördjupat och långsiktigt stöd till aktiviteter och till

utveckling mot arbete genom individuell och intensiv coachning - en hjälp över tröskeln ut i arbetslivet -skuggan hjälper till att brygga över eventuella kommunikativa eller sociala hinder.

Sociala hänsyn i upphandling – exempel Stockholms jobbtorg - LOU gör det möjligt att väga in etiska och sociala faktorer i utvärdering av anbud – vid upphandlingar ställs krav på att leverantören inleder en dialog med stadens Jobbtorg vid fullgörande av kontraktet i syfte att pröva om det finns arbetssökanden som motsvarar nuvarande eller kommande personalbehov hos leverantören - det kan innebära att leverantören till exempel anställer eller erbjuder praktik eller utbildning till långtidsarbetslösa.

Uppföljning av elever på externa gymnasier – exempel Höör – studie och yrkesvägledare följer upp och ger stöd även till de elever som går på externa gymnasier – de externa gymnasierna har sämre resultat avseende uppnådd högskolebehörighet, 79 % jämfört med Sundsgymnasiets 93 % - utvecklingsmöjlighet, men förutsätter tillskott av resurser.

Lotsar – exempel Arbetsförmedlingens etableringslotsar - hjälpa den enskilde till arbete eller studier - stärka den enskildes nätverk, kontakter med arbetsgivare - råd och stöd vid till exempel studie- och yrkesval - coachning, matchning och jobbsökaraktiviteter - stöd i olika sociala frågor – utvecklingsmöjlighet, metod att arbeta med oavsett den enskildes bakgrund.

Utvecklingsstrategi

Organisation

Det förslag till utvecklingsstrategi som presenteras här innebär att man börjar från grunden och bygger en organisation som kan hantera och utveckla arbetet med arbetsmarknadsfrågor. Det innebär att man succesivt utvecklar en Vellingemodell som tar hänsyn till befintliga resurser, lokala idéer och framgångsfaktorer från andra modeller.

Förslag till utveckling av organisationen:

1. Ansvaret för arbetsmarknadsfrågor flyttas från Omsorgsnämnden till Kommunstyrelsen

Kommentar: Beslut är taget i enlighet med förslaget. Från och med den nya mandatperioden ligger ansvaret på Kommunstyrelsen.

2. Organisatorisk flytt av Arbetscentrum från Omsorgsavdelningen till Tillväxtavdelningen

Kommentar: Förslaget innebär större arbetsmarknadsfokus på verksamheten och samverkansvinster med Näringslivsenheten. Viktigt med fortsatt ansvarstagande för de som är längst från arbetsmarknaden. Förslaget är förankrat i organisationen men måste MBL-förhandlas.

3. Att utreda förutsättningarna för en organisatorisk flytt av Vuxenutbildningen, SYV-verksamheten och Introduktionsprogrammet från Utbildningsavdelningen till Tillväxtavdelningen.

Kommentar: Möjligheter med en förändring är bl.a. förenklad samverkan, större närhet till näringslivet, kraftsamling kring arbetsmarknadsfrågor, utveckling av vuxenutbildningen. Risker är bl.a. svårare att påverka skolan, förlorade samordningsvinster med lärare från gymnasiet, försvagat utbildningsperspektiv. Skall verksamheterna ligga kvar under utbildningsnämnden får man styra med tydliga uppdrag som innebär att man prioriterar arbetsmarknadsfrågan och samverkan med andra aktörer.

4. Att utreda förutsättningarna för bildandet av ett lokalt arbetsmarknadsråd

Kommentar: Ett lokalt arbetsmarknadsråd skulle kunna fungera som ett strategiskt samverkansorgan för aktörer inom arbetsmarknadsområdet. Ger möjlighet att samordna resurser och metoder. Möjlighet till samfinansiering av projekt genom Folkhälsoråd/FINSAM-pengar, ca 4 mkr.

Det kan finnas fördelar med att organisatoriskt samla Arbetscentrum, Näringslivsenhet, SYV, Vuxenutbildning och Introduktionsprogram, men det är en fråga som bör utredas vidare innan beslut fattas.

Nya arbetssätt

Utifrån de förutsättningar som beskrivits ovan har en första version av ett koncept för hur man kan utveckla nya arbetssätt arbetats fram. Konceptet beskriver hur man kan utveckla metoder för information, uppsökande verksamhet, kontakt, vägledning, kartläggning, planering och behovsanpassade individuella insatser för prioriterade målgrupper. Konceptet skall ses som ett embryo till en Vellingemodell – Nollvision ungdomsarbetslöshet. Konceptet presenteras i tabellform i bilaga 2.

Förslag till beslut

1. Att anta Utvecklingsstrategi – Nollvision Ungdomsarbetslöshet enligt förslag

Bilaga 1 - Diagrambilaga

Diagram 1

Arbetslösa i Vellinge åldersgrupp 16-64, september 2014, arbetslöshetens längd. Källa: Arbetsförmedlingen

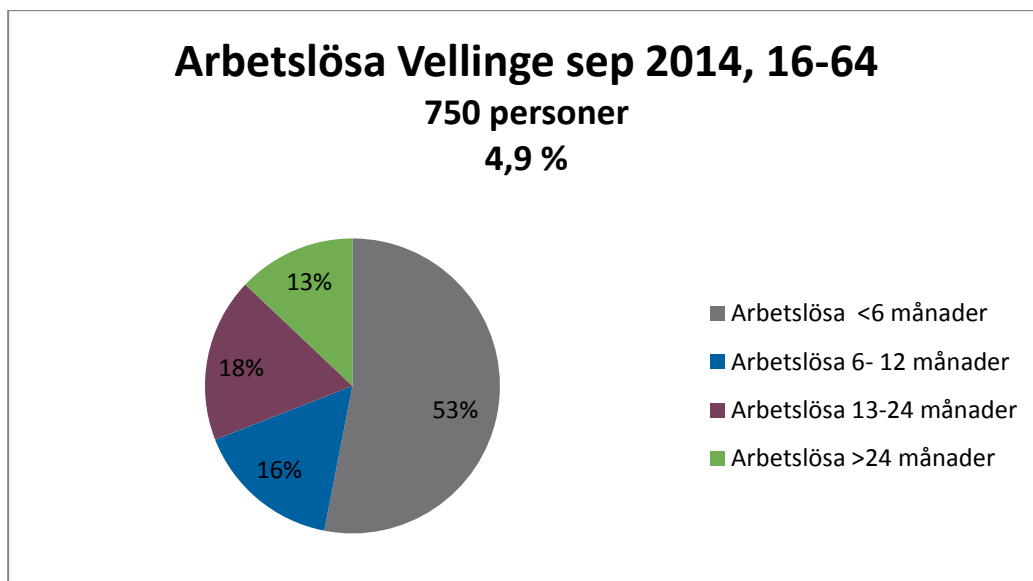

Diagram 2

Arbetslösa i Vellinge åldersgrupp 18-24, september 2014, arbetslöshetens längd. Källa: Arbetsförmedlingen

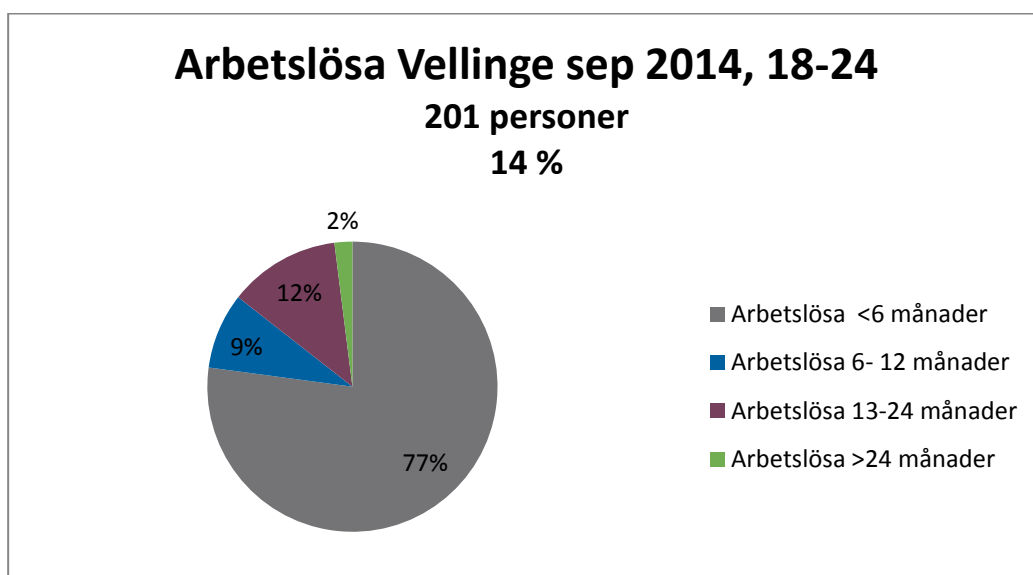
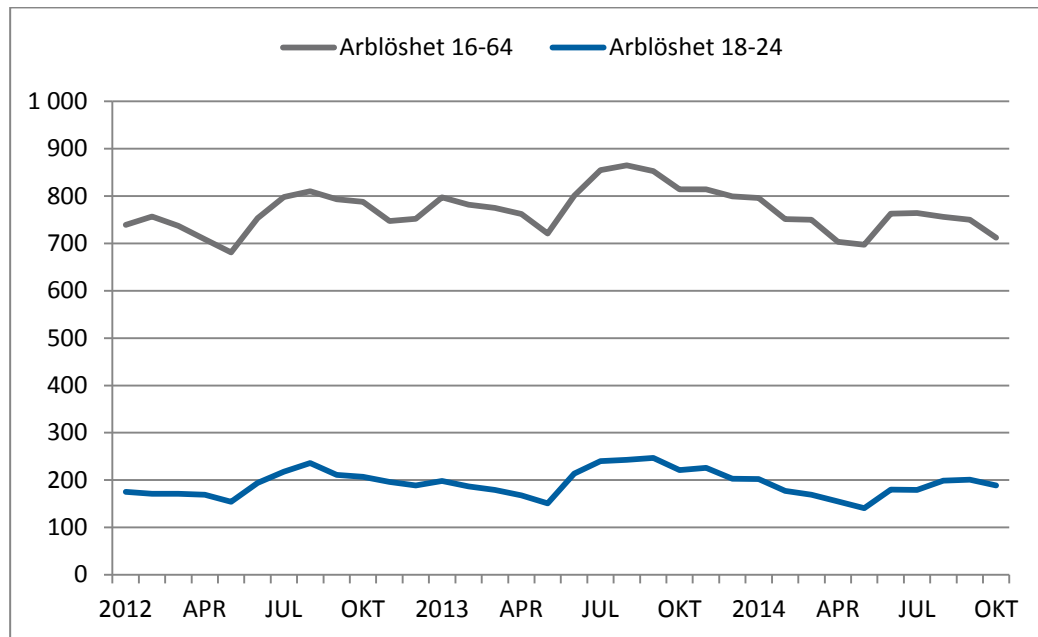

Diagram 3

Antal arbetslösa i Vellinge åldersgrupperna 16-64 och 18-24, januari 2011. Källa: Arbetsförmedlingen

Bilaga 2 - Metodutveckling

Koncept – Metodutveckling – Nollvision Ungdomsarbetslöshet					
Fas	Målgrupp	Metodutveckling	Samverkan	Övrigt	Behov av nya resurser
Information Uppsökande	<ul style="list-style-type: none"> • Långtidsarbetslösa • Riskerar att bli långtidsarbetslösa • Befinner sig långt från arbetsmarknaden 	<ul style="list-style-type: none"> • Information och uppsökande verksamhet till målgruppen och de aktörer som arbetar med dessa. • WEB-info, trycksaker, personliga möten med både ungdomar och aktörer. • Samverkan för att fånga upp de som har behov av stöd 	<ul style="list-style-type: none"> • AF är en stor aktör. Informationsmöten med ungdomar och med handläggare på AF. <p>Exempel på andra aktörer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolan (grund, gymnasie- och vuxenutbildning, internt och externt) • Socialtjänst (LSS, försörjningsstöd, ensamkommande, missbruk) • Hälso- och sjukvården inkl psykiatri • Försäkringskassan • Arbetscentrum 	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla digital mötesplats/ infoforum • Skolans informationsansvar utökas till aktivitetsansvar • Utveckla uppföljning av elever på externa skolor 	<ul style="list-style-type: none"> • Resurser att utveckla digital mötesplats och informationsmaterial • Resurser att arbeta uppsökande • Resurser till aktivitetsanvaret och till extern uppföljning
Kontakt Vägledning	<ul style="list-style-type: none"> • Långtidsarbetslösa • Riskerar att bli långtidsarbetslösa • Befinner sig långt från arbetsmarknaden 	<ul style="list-style-type: none"> • Underlätta kontakt • En väg in • Mötesplatser både fysiska och digitala • Filialer ute i kommunen för att underlätta för företag och medborgare • Lots funktion 	<p>Samverkan för att underlätta kontakt och snabbt kunna hjälpa vidare. Tex:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skola • Arbetsliv • Näringslivsenhet • Arbetsförmedling • Försäkringskassa • Socialtjänst • Arbetscentrum 	<p>Både ungdomsarbetslöshets- och näringslivsprojekten har idéer om fysiska och digitala mötesplatser. Dessa kan med fördel samordnas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lokaler för mötesplatser, kan samordnas i befintliga lokaler, eventuellt krävs anpassning • Resurser att utveckla och driva digital mötesplats • Eventuellt resurs att utveckla Lots funktion

Kartläggning Planering	Individer med omfattande behov av stöd	<ul style="list-style-type: none"> • Professionell kartläggning • Professionella bordet - samordnad planering, flera aktörer med den enskilde och dennes behov i centrum • Koordinator funktion • Arbetsförmågebedömningar 	<p>Samverkan mellan de aktörer som behöver vara med för att tillgodose individens behov av stöd. Det kan tex vara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbetskonsulent – arbetsförmågebedömning • Läkare – behandling • Arbetskonsulent – arbetsträning • AF – praktik eller arbete • SYV – vägledning • Komvux – studier • Företagare – praktik eller arbete • Socialsekreterare – försörjning 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetskonsulenterna har idag inget uppdrag att göra arbetsförmågebedömning • Koordinator följer den enskilde i processen och ser till samverkan fungerar att inget faller mellan stolar • Mötesplats stimulerar och underlättar samverkan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nytt uppdrag till arbetskonsulenterna kan innebära behov av mer resurser • Koordinatorresurs • Lokaler för mötesplats
Individuellt anpassade insatser	Individer med omfattande behov av stöd	<ul style="list-style-type: none"> • Lots, koordinator eller arbetskonsulent – behovsanpassad individuell vägledning och stöd • Praktikplatser med kvalitet • Anpassade lösningar där man kombinerar studier och arbetspraktik – kräver flexibilitet på Introduktionsprogrammet och vuxenutbildningen, samt goda kontakter med närings-/arbetslivet • Arbetslivsmentorer och partnerskap med näringslivet • Utveckling av Arbetscentrums verksamhet för ungdomsgrupperna • Utveckla samverkan för praktikanskaffning • Webbplattform för företagare och praktikplatsregister – läggs i digital mötesplats • Mötesplats för att utveckla 	<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan mellan alla de aktörer som är inblandade från dag ett till att den enskilde kommit vidare i arbete eller studier utan vidare behov av stöd. • Vid behov skall koordinator finnas för att säkerställa processen. • Viktigt med samverkan kring praktikplatser både internt och med AF och näringslivet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Viktigt med utökad samverkan med näringslivet för tillgång till praktikplatser med kvalitet. • Viktigt med resurser för att kunna ge stöd även åt de med störst behov. • Resurser och bra samverkan ger möjlighet till individualiserade och flexibla lösningar. • Digital mötesplats till företagare och praktikplatsregister kan samordnas med näringslivsprogrammet 	<ul style="list-style-type: none"> • Lots, koordinator eller arbetskonsulent • Utveckling av Arbetscentrum – handledare/arbetskonsulent • Digital mötesplats

	Sammanfattning	Samverkan			
	Sammanfattning behov av nya resurser	Digital mötesplats - Behöver utredas - 100 tkr? Anpassa lokaler till fysisk mötesplats - Behöver utredas - 300 tkr investering? - årligen? Administration aktivitetsansvar och mötesplatser – Behöver utredas - 300 tkr? Resurser till uppsökande verksamhet, aktivitetsansvar, Lots-funktion, uppföljning externa skolor – 100 % studie och yrkesvägledare 600 tkr Arbetsförmågebedömningar, koordinator-funktion, utveckling av Arbetscentrum – 100 % arbetskonsulent 600 tkr Totalt resurs behov cirka 1 500 tkr årligen			

Bilaga 3 - Mätmetoder

Mätmetod	Typ	Definition	Periodicitet	Nivå 2014	Målnivå 2017	Målnivå 2020	Källa
<p>Andel öppet arbetslösa och arbetssökande i program i andel av den totala registerbaserade arbetskraften (Arbetsförmedlingens månadsstatistik 18-24 år).</p> <p>Mätmånad 1 ges index 100. Jämförelse görs sedan kontinuerligt med riket, Skåne, Lomma och Trelleborg.</p> <p>Indexering görs för att kunna mäta måluppfyllelse oberoende av konjunktur och andra omvärldsfaktorer som vi inte kan påverka.</p>		<p>Jämförelse med Lomma pga likartad socio-ekonomisk struktur och Trelleborg pga deras framgångsrika arbete med att få arbetslösa i sysselsättning (Har bla vänt sig till regeringen för att få överta Arbetsförmedlingens uppgifter)</p>		<p>Maj 2014 10,3%</p>	<p>Utvecklingen av index skall vara bättre än jämförelseobjekten</p>	<p>Utvecklingen av index skall vara bättre än jämförelseobjekten</p>	
<p>Andel med fullföljd gymnasieutbildning (Skolverkets statistik)</p>		<p>Elever i huvudmannens gymnasieskola som fullföljt sin utbildning och fått slut-/avgångsbetyg inom fyra år (inkl. IV-program)</p>		<p>91%</p>	<p>92%</p>	<p>93%</p>	

Utvecklingsstrategin 2020

Den kommunala servicen som t.ex. skola och omsorg finansieras till stora delar av skatteintäkter. För att Vellinge ska kunna bibehålla en hög nivå men även stärka servicen ytterligare, behöver vi säkra att de invånare som bor här vill bo kvar samtidigt som nya vill flytta hit. Detta måste dessutom göras utifrån ett hållbarhetsperspektiv, där ett politiskt taget mål om en befolkningstillväxt på 1 % årligen sett över en femårsperiod är styrande. Vellinge kommuns Översiktsplan 2010 – med utblick mot 2050 är också ett viktigt dokument att förhålla sig till.

Att det finns möjligheter för företag att etablera sig och växa, att unga får hjälp ut i arbetslivet, och att turister besöker vår fina kommun året runt är några av de faktorer som tillsammans bidrar till att vi kan utvecklas och kan växa som kommun. I takt med att vi växer behöver också den kommunala servicen byggas ut för att tillgodose alla behov, bl.a. genom en säkrad tillgång på ändamålsenliga lokaler. Genom attraktiva och levande centrum höjs kommunens attraktionskraft och varumärket stärks.

Under 2014 initierades och genomfördes ett större tillväxtprojekt under namnet Utvecklingsstrategin 2020 – med utblick mot 2025. Projektet föddes ur ett identifierat behov av att skapa en långsiktig tydlighet kring vilka ambitioner och fokus kommunen har under tiden fram till 2020 för att kunna växa i önskad takt.

Projektet har bestått av sju delprojektet som var och ett har representerat ett tillväxtområde:

- Näringslivsprogram 2020 – bästa näringslivsklimatet
- Turismstrategi 2020 – förläng turistsäsongen
- Bostadsförsörjningsprogram 2020 – väx med 1 %
- Ungdomsarbetslöshetsprogram 2020 – nollvision
- Lokalresursplan – rätt lokal med framförhållning
- Stadsmiljöprogram – centrumutveckling
- Konceptutveckling och samverkan – centrumutveckling

Projektet är nu avslutat och med start under 2015 ska programmen med dess förslag till konkreta åtgärder omsättas i praktiken. I handen håller du nu en av sju utvecklingsstrategier.

Välkommen att läsa om Vellinge kommuns utvecklingsstrategier mot 2020!